

**ANALĪZE**  
**par Rīgas Strazdumuižas vidusskolas- attīstības centra veiktajām darbībām**  
**2023./ 2024. mācību gadā**

Rīgas Strazdumuižas vidusskola- attīstības centrs atbilstoši 2016. gada 29. marta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 187 "Noteikumi par kritērijiem un kārtību, kādā speciālās izglītības iestādei piešķir speciālās izglītības attīstības centra statusu", savu darbu realizē šādos virzienos:

**1. *Nodrošina agrīnu speciālo vajadzību diagnostiku pirmsskolas vecuma bērniem ar redzes traucējumiem.***

Rīgas Strazdumuižas vidusskola- attīstības centrs ir vienīgā izglītības iestāde Latvijā, kas kopš 1997. gada, iegūstot attīstības centra saturu, uzsāka konsultāciju sniegšanu visu vecumu bērniem ar redzes traucējumiem vājredzības vai neredzības pakāpē. Attīstības centrā tiek organizēts un sniegts sistemātisks un komplekss atbalsts bērniem un viņu ģimenēm.

***Attīstības centrs atbalsta ģimenes un sniedz:***

- speciālistu individuālās konsultācijas klātienē;
- speciālistu individuālās konsultācijas tiešsaistē, pa telefonu, e-pastu;
- individuālus ieteikumus par atbalsta pasākumu nodrošināšanu;
- redzes un fiziskās funkcionēšanas spēju izvērtējumu;
- sociālo funkcionēšanas spēju izvērtējumu.

2023./ 2024. mācību gadā Rīgas Strazdumuižas vidusskolā- attīstības centrā ir veikta agrīnā speciālā diagnostika 46 pirmsskolas vecuma bērniem un viņu likumiskajiem pārstāvjiem. Salīdzinājumā, 2022./2023. mācību gada laikā diagnostika veikta 57 pirmsskolas vecuma bērniem, vairums no bērniem kopā ar viņu vecākiem vai likumiskajiem pārstāvjiem tiek konsultēti pastāvīgi, vairāku gadu garumā. Konsultāciju laikā izmantoti šādi speciālo vajadzību agrīnās diagnostikas instrumenti: bērna redzes funkcionālās darbības novērojumi, redzes funkcionālās darbības izvērtēšana ar spilgtiem vizuālajiem stimuliem, Lea redzes asuma testi tuvuma un tāluma redzes novērtēšanai, Waggoner krāsu redzes tests, Lea kontrastredzes tests, Lea režģi tīklenes atbildes reakcijas noteikšanai. Bērni un viņu vecāki konsultēti no Jēkabpils, Madonas, Daugavpils, Augšdaugavas novada, Alūksnes novada, Ogres novada, Preiļu novada, Tukuma novada, Rīgas, Baložiem, Bauskas novada, Ādažu novada, Rēzeknes, Smiltenes novada, Valmieras novada, Cēsu novada, Liepājas, Lielvārdes, Ropažu novada, Mārupes, Tukuma, Jelgavas novada, Madonas, Siguldas novada, Salaspils, Jūrmalas, Ventspils, Ķekavas novada, Jelgavas.

Pirmsskolas vecuma bērnu vecākiem nodrošinātas individuālās konsultācijas klātienē, telefonkonsultācijas, e-pasta sarakstes. Bērniem ar redzes un kompleksiem traucējumiem tiek sniegtas konsultācijas par multisensoro stimulēšanu, ķermeņa apzināšanu, pielāgotas vides veidošanu, vispārējās fiziskās attīstības veicināšanu. 2023./ 2024. mācību gadā no 20. oktobra līdz 23. oktobrim un no 8. marta līdz 10. martam Rīgas Strazdumuižas vidusskolā- attīstības centrā organizēta Agrīnā atbalsta programma pirmsskolas vecuma bērniem ar redzes un redzes un kompleksiem traucējumiem. Pasākumā piedalījās

13 ģimenes no dažādām Latvijas pilsētām un novadiem, salīdzinoši pagājušajā mācību gadā piedalījās 10 dalībnieki. Dalībniekiem tika piedāvāta plaša un pārdomāta programma, arī šogad ikkatrs Agrīnās atbalsta programmas dalībnieks (bērns) apmeklēja redzes pedagoga, speciālā pedagoga, mūzikas skolotāja, logopēda, fizioterapeita, psihologa, kanisterapijas un citu speciālistu individuālās nodarbības. Nodarbības tika organizētas gan bērniem individuāli, gan bērniem kopā ar vecākiem, gan tikai vecākiem. Vecākiem tika piedāvāta iespēja piedalīties mūzikas, sporta, jogas, mākslas, keramikas un Pilates nodarbībās. Tāpat viņi varēja dalīties savstarpējās sarunās kopā ar skolas psihologu. Veiksmīga sadarbība izveidojusies ar suņu biedrību "Teodors", kas atsaucīgi un atbalstoši piedalās organizētajā programmā.

Vecāki programmas pēdējā dienā saņēma speciālistu rakstiskus ieteikumus, ko kopīgi izstrādāja Agrīnā atbalsta programmas speciālistu komanda. Bērnu vecāki atzinīgi novērtēja programmas saturu un izteica vēlmi Agrīnā atbalsta programmā piedalīties atkārtoti.

## ***2. Nodrošina metodisku un pedagoģisku palīdzību visā Latvijā esošo citu izglītības iestāžu pedagogiem jautājumos par atbalsta pasākumu piemērošanu izglītojamajiem ar redzes traucējumiem.***

2023./2024. m. g. ir konsultēti 104 vispārizglītojošo skolu, PII un speciālo skolu pedagogi. Visvairāk konsultācijas sniegtas par atbalsta pasākumu piemērošanu – 61 konsultācijas, par individuālo izglītības programmas apguvi un plāna izstrādi 1 konsultācija, par mācību sasniegumu dinamikas izvērtējumu – 8 konsultācijas un 7 cita veida konsultācijas.

Tālākizglītības kursus mūsu skolā "Pedagoģiskā procesa plānošana un vadīšana izglītojamiem ar redzes un garīgās attīstības traucējumiem" (RIMC-22-138, 29.06.2022.) apmeklēja 71 pedagogs.

Uz dažādām Latvijas izglītības iestādēm nosūtīta aptaujas anketa "Kā jūsu skolā tiek nodrošināts mācību process izglītojamiem ar redzes traucējumiem?". Anketa tika nosūtīta uz vairāk kā 100 izglītības iestādēm. Atbildes un izvērtējumu saņēmām tikai no 12 izglītības iestādēm. Ir vairākas izglītības iestādes Latvijā, kurām tiek sniegts sistemātisks atbalsts, izveidojusies produktīva un sekmīga sadarbība. Plānojam ilgtspējīgu sadarbību nākotnē, lai veicinātu ikviena iesaistītā un ieinteresētā pedagoga profesionālo kompetenču pilnveidi.

Tāpat tiek sniegtas konsultācijas par mācību procesa specifisko nodrošinājumu pedagogiem, kas strādā ar bērniem ar redzes un kompleksiem traucējumiem.

Salīdzinājumam 2022./2023. m. g. ir konsultēti 90 vispārizglītojošo skolu, PII un speciālo skolu pedagogi. Visvairāk konsultācijas sniegtas par atbalsta pasākumu piemērošanu - 59 konsultācijas, par individuālo izglītības programmas apguvi un plāna izstrādi -3 konsultācijas, par mācību sasniegumu dinamikas izvērtējumu -7 konsultācijas un 15 cita veida konsultācijas. Tālākizglītības kursus Rīgas Strazdumuižas vidusskolas-attīstības centrā "Pedagoģiskā procesa plānošana un vadīšana izglītojamiem ar redzes un garīgās attīstības traucējumiem" (RIMC-22-138, 29.06.2022.) apmeklēja 56 pedagogi.

### ***3. Izstrādā mācību vai metodiskos atbalsta materiālus par darbu ar izglītojamajiem ar redzes traucējumiem specifiskajiem jautājumiem.***

2023./ 2024. mācību gadā tika izstrādi, apkopoti un ievietoti skolas-attīstības centra mājas lapā šādi materiāli:

- “Skolēnu ar redzes un kompleksiem traucējumiem multisensorās stimulēšanas veidi”;
- “Latvju rakstu zīmju kā vizuālās informācijas materiāla piemērošana izglītojamajiem ar smagiem redzes traucējumiem”;
- “Telpisku modeļu piemērošana izglītojamajiem ar redzes traucējumiem”.

Rīgas Strazdumuižas attīstības centrā izstrādātie metodiskie materiāli tiek veidoti tā, lai tos savā darbā varētu izmantot vispārizglītojošo skolu pedagogi, speciālo skolu pedagogi, atbalsta personāls un izglītojamo likumiskie pārstāvji.

### ***4. Nodrošina konsultācijas citu izglītības iestāžu izglītojamajiem ar redzes traucējumiem vai viņu likumiskajiem pārstāvjiem neatkarīgi no izglītojamo izglītības ieguves vietas.***

Konsultācijas citu izglītības iestāžu (gan skolu, gan pirmsskolas, gan speciālo skolu) izglītojamajiem ar redzes traucējumiem un viņu tuviniekiem ir visplašāk realizētā funkcija.

2023./2024. m. g. tika sniegtas 97 konsultācijas 128 bērniem un viņu likumiskajiem pārstāvjiem. Lielākoties konsultācijas izglītojamajiem ir sistemātiskas. Konsultācijas tiek sniegtas klātienē, telefoniski, e-pastā. Skolēni ar redzes traucējumiem un viņu vecāki tiek konsultēti par mācību līdzekļiem, tehniskiem palīgīdzekļiem, par vides pielāgojumu, darba vietas iekārtojumu, specializētajiem palīgīdzekļiem u. c.

Ar izglītojamajiem ar redzes traucējumiem un viņu vecākiem ir izveidojusies konstruktīva un produktīva sadarbība.

Salīdzinoši 2022./2023. m. g. tika sniegta 111 konsultācija 106 bērniem un viņu likumiskajiem pārstāvjiem.

### ***5. Organizē informatīvi izglītojošus pasākumus par bērnu ar redzes traucējumiem iekļaušanas un integrācijas vispārējā izglītības sistēmā nepieciešamajiem specifiskajiem nosacījumiem vispārējās izglītības iestāžu pedagogiem, vecākiem un interesentiem.***

Rīgas Strazdumuižas vidusskola- attīstības centrs sava darba ietvaros organizē kā tālākizglītības kursus, tā informatīvi izglītojošus seminārus par darbu ar vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem organizācijas specifiskajiem jautājumiem.

2022./ 2023. mācību gadā organizēti tālākizglītības kursi:

“Pedagoģiskā procesa plānošana un vadīšana izglītojamajiem ar redzes un garīgās attīstības traucējumiem” (RIMC-22-138, 29.06.2022.) Tālākizglītības kursu norises laiki : 1.06.2023.-2.06.2023.;

21.09.2023.- 22.09.2-23.; 5.10.2023.- 06.10.2023.;02. 11.2023.-03.11.2023.; 25.04. 2024.-26.04. 2023.

Šajā mācību gadā tika organizēti un vadīti vairāki semināri:

- Seminārs "Vājredzīgu un neredzīgu bērnu izglītošanas specifiskie jautājumi";
- Seminārs "Skolēnu ar redzes un garīgās attīstības traucējumiem izglītošanas specifiskie jautājumi";
- Seminārs "Vājredzīgu un neredzīgu bērnu izglītošanas specifiskie jautājumi".

Semināros" "Vājredzīgu un neredzīgu bērnu izglītošanas specifiskie jautājumi" piedalījās Bauskas novada, Bauskas centrālās un Bauskas Bērnu un novada bibliotēku darbinieki, seminārā tika apskatītas tādas tēmas, kā saskarsmes veidošana ar vājredzīgu un neredzīgu cilvēku.

Savukārt seminārā "Skolēnu ar redzes un garīgās attīstības traucējumiem izglītošanas specifiskie jautājumi" tika organizēts Rīgas 5. pamatskola- attīstības centra pedagogiem un atbalsta personālam, pasākumā iekļautās tēmas ir par vājredzīgu un neredzīgu bērnu specifiskajiem izglītošanas jautājumiem un tehnisko palīgglīdzekļu izmantošanu, redzes traucējumu atpazīšana, un to ietekmi uz mācību procesu, individuālo plānu veidošana un izvērtēšanu, sasniegumu izvērtēšana skolēniem, kas mācās pēc speciālās izglītības programmas izglītojamiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem.

Tāpat tika apskatīts, kā tiek organizēts un vadīts pedagoģiskais process skolēniem ar redzes un garīgās attīstības traucējumiem (mācību materiāli, tehniskie palīgglīdzekļi, vide, metodes).

Kā katru mācību gadu arī 2023./2024. mācību gadā veikta informācijas uzskaitē par attīstības centra veiktajām darbībām, tā ievietota skolas mājas lapā, ar ko var iepazīties vispārizglītojošo un speciālo skolu pedagogi, atbalsta personāls, vecāki un citi ieinteresētie.

## ***6. Sadarbojas ar augstskolām, kuras īsteno pedagoģijas studiju programmas.***

Rīgas Strazdumuižas vidusskolas- attīstības centra sadarbība ar augstskolām notiek sistemātiski. 2023./2024. mācību gadā konsultēti studenti par redzes traucējumu ietekmi uz mācību procesu no Rīgas Stradiņa universitātes, Rēzeknes Tehnoloģiju augstskolas, Latvijas Kultūras akadēmijas Kultūras un mākslu institūta, Jāzepa Vītola Mūzikas Akadēmijas, Latvijas Universitātes "Mācībspēks". Studentiem tiek piedāvāts informatīvais, teorētiskais un izglītojošais materiāls.

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas 2. un 3., un 4. kursa studentiem Rīgas Strazdumuižas vidusskolā attīstības centra speciālisti lasa lekcijas, un nodrošina praktiskās nodarbības un seminārus studiju kursa "Izglītības procesa nodrošināšana bērniem ar redzes traucējumiem/ Providing educational services to children with vision disorders"; "Bērni ar redzes un kompleksiem traucējumiem/Children with vision and complex disorders" un "Braila raksta pamati" ietvaros.

## 7. Citas aktivitātes.

AC darbā iesaistītie pedagogi attīsta profesionālo meistarību un pašizglītojas, piedalās tālākizglītībasursos, semināros, vebināros, konferencēs.

Strazdumuižas vidusskolai-attīstības centram notiek cieša sadarbība ar Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Acu slimību klīniku, Latvijas Neredzīgo biedrību, Latvijas Neredzīgo bibliotēku, žurnālu "Rosme", uzņēmumu SIA "Exceed", Baltijas Bērnu fondu, Pestīšanas Armiju, Kanādas Militāro policiju NATO spēku ietvaros, kas dislocēta Ādažu militārajā bāzē, Valsts pedagoģiski medicīnisko komisiju, pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju, sociāliem dienestiem, bāriņtiesām, Latvijas Neredzīgo sporta savienību, biedrību "Redzi mani", Valsts sociālās aprūpes centru "Rīga", Tehnisko palīgīdzekļu centru, SIA "Rīgas Satiksme", Rīgas izglītības informatīvi metodisko centru, Rīgas Centrālo bibliotēku filiālbibliotēku "Strazds", Rakstniecības un Mūzikas muzeju, Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisiju, Jaņa Rozentāla Saldus un vēstures mākslas muzeju, LABRA namu, Latvijas Neredzīgo biedrības Rehabilitācijas centru, LTV, Latvijas Radio 2, suņu biedrību "Teodors", "Mācītspēks", VISC, Latvijas Optometristu un optiķu asociācija.

Rīgas Strazdumuižas vidusskolas-attīstības centra pārstāvji piedalījušies arī dažādos starptautiskos pasākumos:

- "Izglītības līdzekļu daudzveidība un skolotāja radošums" ("Diversity of educational tools and teacher's creativity");
- "Skolēnu ar cerebrāliem redzes traucējumiem izglītība. Amerikas Perkins skolas pieredze";
- Bērna redzes un redzes traucējumu izpēte un pierādījumos balstītas prakses veicināšana ("Child Vision Research Society "Advancing childhood vision and visual impairment research and evidence-based practice");
- "Skolēnu ar redzes traucējumiem izglītošana Eiropā iekļaujošā sabiedrībā: skolotāju-speciālistu loma" ("Educating students with visual impairment in Europe in an inclusive society: The role of specialist teachers").

Kā vienu no būtiskākajiem pasākumiem vēlamies atspoguļot sarunu festivālu "MINI LAMPA", kur sadarbībā ar Rakstniecības un mūzikas muzeja izglītojošo platformu "Augsim muzejā" piedalījāmies radošās darbnīcās, iepazīstinājām apmeklētājus ar skolas specifiku: taktiliem zīmējumiem, rakstīšanu Braila rakstā, tehniskiem palīgīdzekļiem u.c. Liels pagodinājums apmeklētāju pulkā redzēt arī toreiz vēl topošo, bet tagad esošo Latvijas prezidentu Edgara Rinkēviča kungu. Ar prieku FACEBOOK platformā lasījām ierakstu Edgara Rinkēviča kontā „Paldies @FestivalsLAMPa rīkotājiem, atbalstītājiem un brīvprātīgajiem par izcilu darbu, organizējot Lampu! Neizdzēšams iespaids, apmeklējot Rīgas Strazdumuižas vidusskolas telti, cieņa un apbrīna pedagogiem par pašizglītību un degsmi darbā ar bērniem ar redzes traucējumiem”.

Lai popularizētu un atspoguļotu AC darbību, mācību gada laikā skolas mājas lapā, laikrakstos, sociālajos tīklos publicētas dažāda veida aktivitātes un notikumi.